

ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

Пленарне засідання тридцять першої сесії восьмого скликання

Р І Ш Е Н Н Я

26 квітня 2024 року

№ 782

Про виконання Програми зайнятості населення Полтавської області на 2021 – 2023 роки

Керуючись пунктом 16 частини 1 статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», пунктом 5 частини першої статті 2 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» та заслухавши звіт тимчасово виконувача обов'язків директора Департаменту економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної військової адміністрації Я. Касянова,

ОБЛАСНА РАДА ВИРІШИЛА:

звіт про виконання Програми зайнятості населення Полтавської області на 2021 – 2023 роки, затвердженої рішенням пленарного засідання п'ятої сесії обласної ради восьмого скликання від 06.07.2021 № 197, що додається на 8 аркушах, взяти до відома.

Голова обласної ради

Олександр БЛЕНЬКИЙ

Додаток
до рішення пленарного засідання
тридцять першої сесії обласної ради
восьмого скликання
26.04.2024 № 782

Звіт
про виконання Програми зайнятості Полтавської області
на 2021 – 2023 роки

Програма зайнятості населення Полтавської області на 2021 – 2023 роки (далі – Програма), затверджена рішенням пленарного засідання п'ятої сесії Полтавської обласної ради восьмого скликання від 06.07.2021 року № 197, діяла протягом 2021 – 2023 років. Метою Програми було сприяння зайнятості населення та регулювання процесів на ринку праці.

Основні джерела фінансування фінансового забезпечення Програми – кошти Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, кошти загального та спеціального фонду державного бюджету України, власні кошти підприємств, кошти інвесторів, кошти місцевих бюджетів.

Відповідальним за реалізацію заходів Програми є Департамент економічного розвитку, торгівлі та залучення інвестицій Полтавської обласної державної (військової) адміністрації.

Під час виконання заходів Програми за напрямом «Збереження та створення робочих місць, сприяння підприємництву та самозайнятості населення, детінізація відносин у сфері зайнятості населення» незважаючи на те, що ринок праці Полтавської області у 2021 – 2023 роках формувався під впливом пандемії COVID-19 та повномасштабного військового вторгнення, здійснено реалізацію широкого спектру заходів, спрямованих на зміцнення економічного потенціалу області, створення сприятливого інвестиційного клімату та вирішення соціальних питань.

Полтавщина зацікавлена в розміщенні в області виробничих потужностей суб'єктів господарювання з територій, де ведуться бойові дії або є загроза бойових дій. Була створена електронна база земельних ділянок, які можуть бути запропоновані потенційному інвестору для реалізації інвестиційних проєктів зі створення нових виробництв («Інвестиційні об'єкти «Greenfield» 2023 Полтавської області» українською та англійською мовами). База містить понад 200 об'єктів для інвестування, зокрема 59 земельних ділянок площею до 1 га, 103 ділянки площею від 1 до 10 га, 41 ділянка площею понад 10 га.

Актуалізована база вільних виробничих приміщень, яка налічує 197 об'єктів, зокрема 49 вільних виробничих приміщень площею до 100 м², 108 приміщень – площею від 100 до 1000 м², 40 приміщень – площею понад 1000 м².

Одним із шляхів залучення інвестицій в економіку області є створення громадами області індустріальних парків. 19 територіальних громад області мають потенційно придатні для цього земельні ділянки, однак більшість громад через повномасштабну війну на території України призупинили активні дії щодо їх створення до закінчення війни.

Полтавська область має один з найпотужніших серед регіонів України агропромисловий комплекс. Обсяг виробництва валової продукції сільськогосподарства області у загальному обсязі валової продукції України становить 8,0% (друге місце в Україні). У Державному аграрному реєстрі зареєстровано 5014 агровиробників Полтавщини, зокрема 2070 юридичних осіб, 1006 фізичних осіб-підприємців, 1938 фізичних осіб. В області зареєстровано понад 2,6 тис. фермерських господарств, зокрема 1735 господарств має в обробітку до 500,0 га сільськогосподарських угідь. Фермерські господарства виробляють майже 10% валової сільськогосподарської продукції області (загалом спеціалізуються на вирощуванні зернових та технічних культур). Тваринництвом займаються 178 фермерських господарств. У 2023 році було оформлено 35 аграрних розписок, що дало змогу залучити 205,2 млн грн додаткових коштів. 500 аграріїв області отримали понад 3,3 млрд грн банківських кредитів на розвиток господарств.

Із метою сприяння активізації участі сільськогосподарських підприємств, фермерських господарств у виставково-ярмаркових заходах, розширення економічних зв'язків, промоції здобутків власного виробництва сільськогосподарськими дорадчими службами у 2023 році проведено 39 навчальних заходів (семінарів) у 28 територіальних громадах області.

Упродовж 2021 – 2023 років спостерігалось зниження кількості зареєстрованих безробітних (2021 рік – 64,2 тис. осіб, 2022 рік – 48,7 тис. осіб, 2023 рік – 24,0 тис. осіб). На зменшення реєстрованого ринку праці вплинули міграційні процеси, які відбулися через війну, проведення мобілізаційних заходів (частка безробітних чоловічої статі скоротилася з 49,4% у 2021 році до 26,4% у 2023 році). Одночасно зменшилася кількість пропозицій роботи, які надійшли до обласної служби зайнятості від роботодавців (2021 рік – 30,3 тис. вакансій, 2022 рік – 21,2 тис. вакансій, 2023 рік – 15,7 тис. вакансій).

За сприяння обласної служби зайнятості у 2023 році отримали роботу 11,9 тис. осіб (восьмий показник в країні) проти 22,9 тис. осіб у 2021 році (зменшення на 48,2%). Переважна більшість осіб працевлаштовані у сільськогосподарській сфері (2,3 тис. осіб або 19,4%), у сфері торгівлі (1,9 тис. осіб або 15,8%) та на підприємства переробної промисловості (1,8 тис. осіб або 15,2%).

У 2023 році в межах системи орієнтації безробітних на підприємництво та самозайнятість, яка дає необхідні знання для започаткування малого бізнесу, Полтавським обласним центром зайнятості проведено 34 семінари «Генеруй бізнес-ідею та розпочни свій бізнес» за участю 194 безробітних.

Здійснювалося інформування населення про реалізацію державної програми «Робота», яка передбачає фінансову підтримку шляхом надання

мікрогрантів на створення або розвиток власної справи, грантів для ветеранів, грантів на створення або розвиток переробних підприємств.

У 2022 році 197 осіб отримали мікрогрант на започаткування або розвиток власного бізнесу, що забезпечило створення 450 нових робочих місць.

7 підприємств області отримали грант на створення або розвиток переробних підприємств, що забезпечило створення 140 нових робочих місць.

У 2023 році 444 особи отримали мікрогрант на започаткування або розвиток власного бізнесу, що забезпечить створення в регіоні 942 нових робочих місць; 4 суб'єкта господарювання отримали грант на розвиток садівництва, ягідництва та виноградарства, 1 суб'єкт господарювання – грант на теплицю, 13 учасників бойових дій/членів сімей отримали грант для ветеранів на створення або розвиток власного бізнесу, що забезпечить створення 30 робочих місць. 18 підприємств області отримали погодження на грант із створення або розвиток переробних підприємств, що забезпечить створення 215 робочих місць.

Державна програма «Доступні кредити 5,7,9%» спрямована на забезпечення спрощення доступу мікро- та малого бізнесу до банківського кредитування. За даними Фонду розвитку підприємництва у 2023 році сума виданих кредитів становить 5,2 млрд грн, що на 1,1 млрд грн більше порівняно з 2022 роком. За структурою кредитного портфелю серед регіонів України Полтавська область знаходиться на 8 місці, маючи суму виданих кредитів із початку дії Програми на рівні 12,3 млрд грн. У структурі кредитного портфелю за обсягом найбільшу питому вагу становить сільське господарство (48%), торгівля (26%), промисловість (16%), послуги (6%).

Для учасників бойових дій у 2023 році проведено: серію тренінгів стосовно ведення бізнесу, створення власного вебсайту, візитівки та захід у формі круглого столу щодо перспектив розвитку підприємництва, сприяння адаптації релокованого бізнесу. Крім того проведено двомісячний інтенсив для учасників бойових дій, які зареєстровані як платники податків, ведуть підприємницьку діяльність щодо надання швидкої бізнес-допомоги: реагування на проблеми бізнесу для їх оперативного вирішення.

Для жінок, які мають на меті започаткувати власну справу, у 2023 році проведено навчання з бізнес-планування. Навчання відбувалося в межах проекту «Жінки залучені: шлях до зростання та економічної безпеки» (КРИЛА), що фінансується урядом Канади через Міністерство Міжнародних справ Канади. У другому циклі «Майстерні можливостей» взяли участь 72 особи з Глобинської, Диканської, Полтавської та Шишацької територіальних громад. За результатами проведених конкурсів бізнес-планів визначено 43 переможниці, які отримали фінансову підтримку на відкриття власного бізнесу на загальну суму 763,9 тис. грн.

У 2023 році обласною службою зайнятості забезпечено тимчасову зайнятість 2,5 тис. безробітних осіб (2022 рік – 3,5 тис. осіб, 2021 рік – 2,5 тис. осіб) шляхом організації громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, з яких майже 1,6 тис. осіб – мешканці сільської місцевості. Найбільш

поширеними види громадських робіт були: екологічний захист навколишнього середовища, робота з соціально вразливими верствами населення, благоустрій, впорядкування місць поховання, меморіалів захисників вітчизни.

До виконання суспільно корисних робіт у межах урядового проєкту «Армія відновлення» у 2023 році залучено 8894 особи у 58 територіальних громадах (у 2022 році – 772 особи у 38 громадах). Роботи, які виконувалися в межах проєкту, були спрямовані на забезпечення життєдіяльності громадян (облаштування укриттів та пунктів надання медичної допомоги в установах соціальної інфраструктури, підсобні роботи на ремонті приміщень для потреб Збройних Сил України, надання соціальних послуг у пунктах незламності, розвантаження та фасування гуманітарної допомоги, заготівля дров для військових та населення, допомога самотнім особам похилого віку та сім'ям військових).

Упродовж 2021 – 2023 років здійснювалася робота щодо легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення, підвищення соціальної відповідальності суб'єктів господарювання з метою недопущення згорання сфери офіційного оформлення праці.

У 2023 році органами Пенсійного фонду до органів місцевого самоврядування та соціальних партнерів направлені інформаційні відомості щодо 1744 страхувальників, які виплачують заробітну плату найманим працівникам менше мінімальної. Питання дотримання норм законодавства про працю щодо 74 суб'єктів господарювання розглядалися на комісіях із питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення. Проведено 23 засідання робочих груп та нарад із питання дотримання норм законодавства в частині мінімальної заробітної плати.

Обласною службою зайнятості заходами інформаційного впливу охоплено 20,1 тис. суб'єктів господарювання, яким було надано 38,0 тис. консультацій з питань законодавства про працю та зайнятості, державне соціальне страхування на випадок безробіття, зокрема з питань неприпустимості допуску працівників без оформлення трудових відносин.

Завдяки вжитим заходам органами Державної податкової служби області суб'єктами господарювання додатково оформлено трудові відносини із 129 працівниками, що забезпечило додаткові надходження 190,1 тис. грн єдиного внеску, 155,6 тис. грн податку на доходи фізичних осіб, 13,0 тис. грн. військового збору. За результатами проведених документальних перевірок податкового та іншого законодавства під час виплати заробітної плати та інших доходів громадян порушення встановлені по 9 суб'єктах господарювання. Додатково донараховано податку на доходи фізичних осіб у сумі 18146,5 тис. грн, військового збору – 40,4 тис. грн, єдиного внеску – 521,6 тис. грн. У зв'язку із запровадженням карантинних заходів, воєнного стану та мораторію на більшість видів перевірок, контролюючі органи області у 2021 – 2023 роках були обмежені в підставах для здійснення перевірок.

Управління інспекційної діяльності в Полтавській області Північно-Східного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці

проведено 78 позапланових перевірок на 67 суб'єктах господарювання. За результатами перевірок складено 78 актів та внесено 49 приписів, до суду направлено 18 протоколів про адміністративне правопорушення. Матеріали 25 позапланових перевірок щодо невиконання заробітної плати направлено до Полтавської обласної прокуратури для прийняття рішення відповідно до вимог статті 214 Кримінального процесуального кодексу України. У ході проведених перевірок та на виконання вимог приписів заборгованість із виплати заробітної плати погашена на 6 суб'єктах-господарювання на загальну суму 4,3 млн грн.

За напрямом «Професійно-освітня підготовка кадрів та підвищення конкурентоспроможності економічно активного населення» для забезпечення відповідності професійно-кваліфікаційного рівня громадян, які шукають роботу до вимог роботодавців у 2023 році професійну підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації під замовлення роботодавців та для самозайнятості проходило 2,0 тис. безробітних (у 2022 році – 3,2 тис. осіб, у 2021 році – 4,0 тис. осіб), з яких 1,5 тис. осіб (у 2022 році – 2,3 тис. осіб, у 2021 році – 2,9 тис. осіб), навчались у центрах професійно-технічної освіти державної служби зайнятості. Збереженню трудового потенціалу на регіональному ринку праці сприяло навчання за індивідуальною формою безпосередньо на виробництві 393 безробітних, зокрема 353 особи проходили стажування.

Із метою підвищення конкурентоспроможності осіб на ринку праці у 2023 році 1,4 тис. осіб (у 2022 році – 26 осіб, у 2021 році – 7 осіб) отримали ваучер на перепідготовку або підготовку за іншою спеціальністю, підготовку на наступному рівні освіти, спеціалізацією та підвищення кваліфікації.

Із метою популяризації робітничих професій Полтавським обласним центром зайнятості у 2023 році проведено 72 групових профінформаційних заходів для здобувачів освіти з числа молоді, в яких взяло участь 1,9 тис. осіб. Профорієнтаційними послугами закладів загальної середньої освіти було охоплено 1,3 учні. Популяризація робітничих професій проводилася на офіційному сайті Полтавського обласного центру зайнятості та через соціальні мережі.

Із червня 2023 року відновлено безкоштовну послугу цифрового сервісу Державної служби зайнятості – онлайн-тестування на Платформі «Моя професія: консультаційна мережа» (<https://myprofession.com.ua/>), що використовується під час роботи з молоддю під час вибору професії. Послугою скористались 252 особи.

На базі Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Полтавській області функціонує профорієнтаційний портал «Профосвіта Полтавщини». У 2023 році створено онлайн-видання «Професія. Кар'єра. Майбутнє», в якому зазначено перелік закладів професійної (професійно-технічної) освіти, професії та спеціальності, з яких здійснюється підготовка, переваги навчання у ньому. Проводилася профорієнтаційна робота:

– із випускниками закладів загальної середньої освіти області («День відкритих дверей»), брифінги, прес-конференції, концертні програми, профорієнтаційні бесіди, екскурсії до майстерень виробничого навчання та навчальних

лабораторій, виставки творчих робіт здобувачів освіти, майстер-класи, перегляд відеоматеріалів про заклади освіти та робітничі професії, розповсюдження буклетів);

– із засудженими до позбавлення та обмеження волі в установах виконання покарань (у 2023 році до навчальних центрів при установах виконання покарань зараховано 490 слухачів, які здобувають професії громадського харчування, швейної та будівельної галузі, сільського господарства, автомобільного транспорту);

– із внутрішньо переміщеними особами (у 2023/2024 навчальному році серед здобувачів освіти 232 внутрішньо переміщені особи, 305 дітей учасників бойових дій, 37 дітей загиблих захисників України, 7 дітей осіб з інвалідністю внаслідок війни).

– із дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються у прийомних сім'ях, дитячих будинках сімейного типу (у 2023/2024 навчальному році в закладах професійної (професійно-технічної) освіти навчаються 65 дітей-сиріт, 133 дитини, позбавлених батьківського піклування, 103 особи з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування).

За напрямом «Підвищення мобільності робочої сили на ринку праці та удосконалення регулювання трудової міграції» для забезпечення взаємодії з роботодавцями щодо визначення поточної та перспективної потреби в кадрах для розширення бази вакансій та надання послуг із підбору кваліфікованих кадрів Полтавським обласним центром зайнятості формується електронна база даних актуальних вакансій. За 2023 рік від 3,7 тис. роботодавців надійшло 15,7 тис. пропозицій роботи (2022 рік – від 4,7 тис. роботодавців надійшло 21,2 тис. пропозицій; 2021 рік – від 6,0 тис. роботодавців надійшло 30,3 тис. пропозицій).

Із метою формування мотивації до свідомого вибору професійної діяльності закладами професійної (професійно-технічної) освіти проведені майстер-класи для учнів закладів загальної середньої освіти з перукарської справи, оформлення кондитерських та хлібобулочних виробів, складання букетів. Створені та опубліковані на сайтах закладів освіти і соціальних мережах профорієнтаційні ролики за професіями. Налагоджена активна співпраця з центром зайнятості та підприємствами-роботодавцями щодо здійснення консультативної підтримки, інформування учнів і випускників про подальше працевлаштування та по можливості забезпечення їх першим робочим місцем.

Послуги Полтавського обласного центру зайнятості з профінформації, профконсультації та профвідбору отримали:

– у 2023 році: 15,4 тис. безробітних жінок (74,4%), 5,1 тис. безробітних осіб у віці до 35 років (24,7%) та 9,7 тис. осіб старше 45 років (46,7%), 337 учасників бойових дій;

– у 2022 році: 25,6 тис. безробітних жінок (57,6%), 12,5 тис. безробітних молодих осіб у віці до 35 років (28,1%) та 19,4 тис. осіб старше 45 років (43,6%), 426 учасників антитерористичної операції (операції об'єднаних сил);

– у 2021 році: 25,2 тис. безробітних жінок (51,5%), 14,3 тис. безробітних молодих осіб у віці до 35 років (29,3%) та 21,1 тис. осіб старше 45 років (43,0%), 833 учасники антитерористичної операції (операції об'єднаних сил).

Профконсультаційна допомога учням закладів загальної середньої освіти у виборі майбутньої професії проводилася через профдіагностичне обстеження з використанням психологічних методик та профконсультаційну допомогу у виборі майбутньої професії У 2023 році послугами скористались 1,3 тис. осіб (у 2022 році – 1,4 тис. осіб; у 2021 році – 4,1 тис. осіб).

Для запобігання нелегальній трудовій міграції та торгівлі людьми обласною службою зайнятості у 2023 році проведено 163 семінари на тему «Ризики нелегальної трудової міграції» із залученням 998 осіб; 939 інформаційних семінари із загальних питань для 6,4 тис. осіб. Змістовна частина семінарів включала питання легальної трудової зайнятості в Україні.

За напрямом «Сприяння зайнятості громадян, які потребують соціального захисту і не здатні на рівних конкурувати на ринку праці» у 2023 році послугами обласної служби зайнятості скористалися 1,9 тис. безробітних осіб з інвалідністю, зокрема 431 особа отримала роботу, 191 особа була залучена до громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, 122 особи пройшли профнавчання за 12 спеціальностями та напрямками.

Серед безробітних, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, послугами скористалися 7,2 тис. осіб, працевлаштовано 1,6 тис. безробітних, зокрема 753 особи старше 50 років; 426 жінок та чоловіків, які мають дітей до 6 років, виховують без одного з подружжя дитину віком до 14 років або дитину з інвалідністю; 39 молодих осіб, які закінчили або припинили навчання в закладах освіти, звільнилися зі строкової військової або альтернативної (невійськової) служби та яким надається перше робоче місце; 699 осіб залучено до громадських робіт та інших робіт тимчасового характеру, 508 осіб проходили професійне навчання.

Із числа учасників бойових дій статус безробітного отримали 357 осіб, працевлаштовано 65 осіб, залучено до участі у громадській роботі 1 особу, видано 42 результативних направлень на суспільно-корисні роботи, 25 осіб здійснили професійне навчання під замовлення роботодавців регіону, 5 осіб отримали ваучер на навчання, 13 осіб із числа учасників бойових дій/членів сімей отримали грант для ветеранів на створення або розвиток власного бізнесу в межах урядової програми «єРобота».

Із числа осіб, зареєстрованих в органах соціального захисту населення як внутрішньо переміщені, статус безробітного отримали 2,6 тис. осіб, отримували допомогу по безробіттю 2,0 тис. осіб, працевлаштовано 795 осіб (зокрема 25 осіб – із компенсацією роботодавцю витрат на оплату праці), 119 осіб брали участь в роботах тимчасового характеру, видано 1,2 тис. результативних направлень на суспільно-корисні роботи, 112 осіб проходили професійне

навчання за направленням служби зайнятості, 228 осіб отримали ваучер на навчання. У межах реалізації урядової програми стимулювання роботодавців шляхом надання компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб до 318 роботодавців регіону було працевлаштовано 809 внутрішньо переміщених осіб. У межах урядової програми «єРобота» 23 внутрішньо переміщені особи отримали фінансову допомогу на створення або розвиток власного бізнесу.

На обліку Центрів соціальних служб, Центрів надання соціальних послуг області перебувало 2865 сімей/осіб (5373 дитини), які опинилися в складних життєвих обставинах. Комплексні соціальні послуги в межах здійснення соціального супроводу були надані 1234 сім'ям/особам (2577 дітей), 132 особи направлено до місцевих центрів зайнятості та поставлено на облік, 69 осіб залучено до громадських оплачуваних робіт.

Реалізація заходів Програми зайнятості населення Полтавської області на 2021 – 2023 роки дала можливість розширити сфери застосування праці шляхом створення нових робочих місць під час нових викликів, що створила війна. Вжиття комплексу дієвих заходів сприяло створенню понад 61,8 тис. нових робочих місць впродовж 2021 – 2023 років.